

Mladenič je ubogal, kraljica pa je nadaljevala:

»Ta skrinjica naj postanejo gosli, ki bodo delale človeško srce žalostno ali veselo, kakor boš ti hotel.«

Vzela je skrinjico in se vanjo zasmejala; nato je pričela jokati in je nekaj solz spustila v skrinjico; potem mu je rekla:

»Potegni z lokom preko skrinjice!«

Mladenič je ubogal, in glej, iz skrinjice so prihajali rajsko lepi zvoki in melodije, ki so povzročile

v njegovem srcu žalost, nato zopet veselje.

Ko je Matuja izginila, je poklical cigan stražnike, ki so ga peljali pred kralja. Tam je rekel:

»Poslušaj, kralj, in poglej, kaj sem naredil!«

Pričel je gosti... In kralj je postal hipoma ves nežen, blag in neizmerno vesel. Rad je dal svojo brhko hčerko ciganu za ženo in živela sta do konca svojih dni v sreči in blagostanju...

Tako so nastale gosli.

S l a v k o P o t n i k

Potapljaške zgodbe

Francoski parnik »Ophir« je pred kratkim odplul na angleško obalo. Ladja naj bi se zasedrala na mestu, kjer se je l. 1915. potopil orjaški parnik »Lusitania«, in skušala dvigniti velike zaloge zlata, shranjene v jeklenih zakladnicah potopljenega morskega orjaka.

Tako iskanje zakladov na morskem dnu je boj človeške spretnosti z uničujočimi silami morskih valov in podvodnih struj. Preden prično razsajati v jeseni velikih viharji, mora biti delo končano, drugače je treba v prihodnjem letu znova pričeti z delom, ki je pa zelo otežkočeno, ker se velika potopljena ladijska telesa vedno bolj pogrezajo v mehko, peščeno morsko dno.

Najdaljši čas, ki ga je dosegel neki potapljač, ko je delal pod vodo brez prestanka, je bil osem ur. Ta rekord ima prvi potapljač mornarskega odseka Brindisi v Italiji, ki je poleg tega bil še precej globoko pod morsko gladino (22 metrov) in se je vrnil v spremljevalno ladjo brez znakov utrujenosti. Za potapljaško službo je treba imeti izvrstna, zdrava pljuča, zato izbirajo za

ta namen le najkrepkejše može iz vrst mornarjev.

V potapljaških šolah se uče najrazličnejše stvari, predvsem se urijo v oblačenju težke obleke iz gumija, pod katero je treba obleči še dve obleki iz surovega platna. Ne bo si težko predstaviti, kako neroden je človek v taki obleki, posebno če ima na nogah še težke čevlje iz kitovega usnja s svinčenimi podplati in če ima na hrbtu in prsih privezane težke svinčene plošče. Tako opremljenega spustijo potapljača v vodo; šele tu si privije nad vodno gladino težek bronast šlem na kovinasti ovrtnik obleke. Nato se spusti pod vodo; tu vdihava le umetni zrak, ki mu ga dovajajo s črpalko iz ladje. Dolgo se morajo potapljači uriti, da lahko v teh težkih oblekah opravljajo različna dela na dnu pod morsko gladino. Včasih je treba prebiti z dletmi debele jeklene ladijske stranice in si z vrtnalnimi stroji priboriti vhod v ladijsko notranjščino.

Tako utrjenim podvodnim delavcem postanejo sčasoma čudesa pod vodo nekaj vsakdanjega. Samo enkrat je bil neki potapljač zelo začuden, ko je ugledal na morskem dnu pravega jez-deca na konju. Neustrašeno se mu je približal; bil je to spomenik, ki je stal po naključju v pravilni legi na morskem dnu. Padel je bil namreč z nekega potopljenega parnika.